Rok VII. **Nr 2.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Kraków, dnia 25 lutego 1928 r.

TREŚĆ:

TREŚĆ DODATKU:

27.
Okólnik
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Województwa Śląskiego oraz Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych średnich typu zasadniczego — w sprawie zabaw tanecznych młodzieży szkolnej.

Wobec wzmożonego w ostatnich latach pędu do zabaw tanecznych ogarniającego i młodzież szkolną, i oceniając rolę zabawy tanecznej jako stosunkowo nikłego, a w pewnych warunkach wprost szkodliwego czynnika wychowawczego, zarządzam co następuje:

1) Udział młodzieży w zabawach publicznych lub półpublicznych jest kategorycznie wzbroniony.

2) Uczęszczanie na wieczorki taneczne dozwolone jest, jeżeli odbywają się one w domach rodziców uczniów lub uczenic i otoczone są troskliwą opieką starszych. Szkoła winna przytem usilnie starać się o to, aby wieczorki i lekcje tańca nie pochłaniały młodzieży wiele czasu, nie rozstrajały jej normalnego życia, nie przynosiły uszczerbku jej zdrowiu i pracy szkolnej; winna w tym kierunku oddziaływać na rodziców.

3) Zabawy taneczne z udziałem młodzieży obu płci z różnych szkół może organizować u siebie tylko taka szkoła, która rozwija żywą i różnostronną działalność wychowawczą i która odczuwa potrzebę uzupełnienia jej jeszcze jednym — mniej ważnym — środkiem wychowawczym, jakim w odpowiednich warunkach może być i taniec. Szkoła, ograniczająca się wyłącznie lub prawie wyłącznie do nauczania, życiem pozalekcyjnem młodzieży nie zajmująca się wcale, lub zajmująca się niewiele, nie ma prawa organizować zabaw tanecznych.

4) Każda szkoła powinna być bardzo powściągliwa i oględna w organizowaniu zabaw tanecznych nawet z wyłącznym udziałem młodzieży własnej. W każdym razie zabawy mogą się odbywać wyłącznie w przeddzień dnia wolnego od nauki szkolnej.

5) Zabawa może odbyć się tylko wtedy, gdy szkoła ma odpowiednią salę, gdy zapewniono opiekę kierownika lub kierowniczki szkoły, urządzającej zabawę, opiekę członków jej grona pedagogicznego, wychowawców szkół młodzieży zaproszonej i przedstawicieli gron rodzicielskich, wreszcie przybyłych rodziców.

6) Przyzwoite zachowanie się, obyczajność w toaletach, rodzajach tańca i sposobach tańczenia, oraz równomierne traktowanie zaproszonych danserek obowiązują bezwzględnie uczestników zabawy, która powinna być wzorem dla wieczorków tanecznych pozaszkolnych.

7) Używanie napojów alkoholowych przez kogokolwiek z obecnych na zabawie jest absolutnie niedopuszczalne. Palenie tytoniu dozwolone jest tylko rodzicom i opiekunom, i to w ubikacji specjalnie na ten cel na czas zabawy przeznaczonej.

8) Zabawa kończyć się winna nie później niż o godzinie 12-ej wiecz. Powracająca do domu młodzież żeńska powinna mieć zapewnioną należytą opiekę ludzi dojrzałych: rodziców lub ich zastępców, wychowawców szkolnych, członków rad rodzicielskich.

9) Udział w lekcjach tańcow, odbywanych w przedsiębiorstwach koncesjonowanych i u nauczycieli tańców, dozwolony jest wyjątkowo tylko w tym wypadku, jeśli przedsiębiorstwo uzyska zezwolenie na to dyrekcji gimnazjum.

Warszawa, dnia 14 grudnia 1927 r. (Nr. II. 18632/27).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Dr. Dobrucki.*

28.

Okólnik

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, wizytatora Liceum Krzemienieckiego i Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem — w sprawie stroju ćwiczebnego młodzieży szkolnej.

Młodzież szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjów nauczycielskich winna odbywać ćwiczenia gimnastyczne, zabawy i gry ruchowe, oraz ćwiczenia lekkoatletyczne i wioślarskie w ubraniu i obuwiu ćwiczebnem. Należy nadto dążyć, aby i młodzież szkół powszechnych ćwiczyła w przepisowem ubraniu tam, gdzie tylko na to zezwalają warunki.

Ubranie i obuwie do ćwiczeń powinno być: a) swobodne, b) zawsze czyste, c) tanie. Winno się ono składać z luźnych płóciennych granatowych szarawarków i białej koszulki trykotowej.

Szarawarki winna podtrzymywać w pasie luźna gumka, a nadto u dziewcząt winien być dolny brzeg każdej nogawki podtrzymany podobną gumką. Zarówno dla młodzieży męskiej, jak i żeńskiej nie powinny być szarawarki zbyt krótkie i winny sięgać prawie do kolan. Używanie zbyt krótkich szarawarków jest niedozwolone.

Koszulka winna być trykotowa bez wypustek z krótkiemi rękawkami. U chłopców należy ją wpuszczać w szarawarki, u dziewcząt zapinać po bokach dwiema pętelkami na guziki, przyszyte z boku ud do szarawarków.

Obuwie winno być płytkie i wolne w palcach. Wierzch obuwia skórzany lub płócienny, podeszwy z miękkiej skóry lub sznurkowe. Podeszwy gumowe jako niehigjeniczne są niepożądane.

Podczas ćwiczeń na wolnem powietrzu przy niskiej temperaturze zaleca się dodatkowo lekki kaftan wełniany z rękawami (sweter).

W porze letniej są dozwolone dla młodzieży męskiej ćwiczenia bez koszulek (na pół nago), jeśli miejsce ćwiczeń jest dostatecznie zabezpieczone przed obserwacją z poza szkoły. W warunkach zupełnie zabezpieczających stopy od skaleczenia są w porze letniej dozwolone ćwiczenia bez obuwia, boso.

Na występach publicznych mogą szkoły żeńskie za zezwoleniem dyrekcji szkoły używać, zamiast trykotowych koszulek, luźnych bluzek granatowych, kroju prostego koszulowego, z luźnym paskiem, jednak z zachowaniem jednolitości ubioru w całej szkole.

Kierownicy ćwiczeń są obowiązani występować podczas ćwiczeń za-

wsze w obuwiu ćwiczebnem i takiem ubraniu, któreby im umożliwiało poprawne okazywanie ćwiczeń oraz ułatwiało ochronę, a zarazem wyróżniało od ćwiczącej młodzieży.

Jako termin końcowy zastosowania się szkół do niniejszego okólnika oznaczam początek r. szk. 1928/9.

Szkołom prywatnym zaleca się również usilnie stosowanie wskazówek, podanych w okólniku, jako wynikających z troski o istotne dobro młodzieży i określających pewną kategorję warunków właściwego poziomu wychowania fizycznego.

Warszawa, dnia 10 stycznia 1928 r. (Nr. O. H. fiz. 28/28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Dr. Dobrucki.*

29.

Okólnik

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz wizytatora Liceum w Krzemieńcu — w sprawie powoływania w charakterze nauczycieli kontraktowych osób, które przekroczyły 40 lat wieku.

Powoływanie osób, które ukończyły 40 lat życia, do pełnienia obowiązków nauczycielskich w charakterze pracowników kontraktowych w podległych mi szkołach państwowych i publicznych — z wyjątkiem szkół akademickich i szkół, uznanych za równorzędne ze szkołami akademickiemi — nie może być dokonywane bez uprzedniego uzyskania mojej zgody w każdym poszczególnym wypadku. Postanowienie to nie dotyczy osób, nauczających w szkołach religji z tytułu swego duszpasterstwa ani też instruktorów w warsztatach, urządzonych przy szkołach powszechnych.

Władze, względnie osoby, w myśl dotychczas obowiązujących zarządzeń uprawnione do zawierania umów z nauczycielami kontraktowymi, należy wezwać do ścisłego przestrzegania zarządzenia niniejszego pod rygorem surowej odpowiedzialności służbowej.

Warszawa, dnia 9 stycznia 1928 r. (Nr. I. 21668/27).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Dr. Dobrucki.*

30.

Okólnik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Wydziału Oświecenia w Katowicach i Liceum Krzemienieckiego — w sprawie nomenklatury publicznych szkół powszechnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządza co następuje:

Na świadectwach, pieczęciach okrągłych i nagłówkowych, szyldach

oraz wszelkich dokumentach publicznych szkół powszechnych, dopuszcza się jedynie dodatkowe określenia nazwy publicznej szkoły powszechnej:

1) stopień organizacyjny szkoły, np. 1-klasowa, 2-klasowa i t. d.

2) miejscowość, w której szkoła znajduje się (np. w Tarnowie, Toruniu),

3) numer porządkowy szkoły (arabski), o ile jest kilka szkół w jednej miejscowości (np. Nr 1, Nr 20),

4) zawołanie (np. im. Staszica, im. Konopnickiej),

5) język nauczania, o ile nim nie jest język polski,

6) o ile szkoła jest dwujęzyczna, dodaje się: z językiem nauczania polskim i ruskim lub polskim i białoruskim,

7) określenie: męska, żeńska, — tylko dla szkół 7-klasowych; o ile szkoła 7-klasowa takiego określenia dodatkowego nie ma, znaczy to, że jest szkołą koedukacyjną.

Nazwy więc publicznych szkół powszechnych mogą brzmieć np.:

„1-klasowa publiczna szkoła powszechna w Borku",

„2-klasowa publiczna szkoła powszechna z polskim i ruskim językiem nauczania w Serdycy",

„7-klasowa publiczna szkoła powszechna Nr. 3 w Warszawie",

„3-klasowa publiczna szkoła powszechna z ruskim językiem nauczania w Gajach",

„7-klasowa publiczna szkoła powszechna żeńska im. Konopnickiej w Katowicach".

Okólnik ten należy wprowadzić w życie możliwie bezzwłocznie; wszelkie inne dotychczas używane nazwy publicznych szkół powszechnych winny być zniesione.

Okólnik niniejszy nie dotyczy publicznych szkół powszechnych o szczególnym charakterze (wydziałowe, powszechne wyższe, szkoły ćwiczeń i specjalne).

Warszawa, dnia 27 grudnia 1927 r. (Nr. I. 22140/27).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) *Dr. Dobrucki.*

31.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

Nr. O. H. Fiz. 32/28. Warszawa, dnia 11 stycznia 1928 r.

Do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego w Wojew. śląskiem i Wizytatora Liceum Krzemienieckiego — w sprawie kontraktowych instruktorów p. w.

Zezwalam nauczycielom, oficerom rezerwy i podoficerom rezerwy, na zawieranie umów z dowódcami pułków — na ich propozycję — w sprawie objęcia obowiązków kontraktowych instruktorów do prac przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, za uprzednią zgodą dyrektora szkoły i pod warunkiem, że czynności te nie będą kolidowały z normalnemi zajęciami nauczycielskiemi.

Minister: *Dr. Dobrucki.*

L. O. 101/28. Kraków, dnia 19 stycznia 1928 r.

Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Radom Szkolnym Powiatowym oraz Inspektorom Szkolnym w Okręgu

do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* w. r.

32.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Nr. O. H. Fiz. 26/28. Warszawa, dnia 10 stycznia 1928 r.

Do

PP. Kuratorów Okręgów Szkolnych, Wizytatora Liceum Krzemienieckiego, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem, PP. Dyrektorów Departamentów I, II i III — w sprawie instrukcji o wykonaniu programów wych. fiz.

W wykonywaniu programów wychowania fizycznego w szkołach polecam stosować następujące zasady:

1) Niedopuszczalne jest zajmowanie czasu przeznaczonego programowo na wychowanie fizyczne innemi lekcjami z wyjątkiem wypadków, w których przygodnie z tych czy innych przyczyn dana lekcja wychowania fizycznego odbyć się nie może.

2) Nie wolno jest przeznaczać na godziny nadobowiązkowe godzin już zajętych przez gimnastykę. Dotyczy to między innemi przysposobienia wojskowego, lekcyj rytmiki, plastyki lub tańców, które winny mieć wyznaczony czas poza czasem zajęć obowiązkowych, a zatem i gimnastyki. Wyjątek stanowić może przysposobienie wojskowe w szkołach zawodowych, w których wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe są lub będą prowadzone jako jeden łączny przedmiot.

3) Dozwolone jest natomiast wplatanie w lekcje gimnastyki pomiędzy ćwiczenia kształtujące zabaw i gier, pląsów, tańców narodowych oraz walki wręcz w stosunku przewidzianym w zatwierdzonych tokach lekcyjnych.

4) Należy dokładać starań, aby w granicach możliwości nie łączyć podczas gier, zabaw i sportów, a przedewszystkiem na lekcjach gimnastyki klas nierównorzędnych i zbyt licznych (ponad 40 uczniów (enic).

5) W seminarjach nauczycielskich należy wprawdzie w myśl programu nauki przeznaczać na teorję wychowania fizycznego tylko 1 godzinę tygodniowo (względnie 1 godzinę w ciągu 2 tygodni, jeśli na ćwiczenia gimnastyczne przeznaczono 2 godziny tygodniowo), jednakże od kursu II-go począwszy należy nie tylko wyjaśniać same ćwiczenia, lecz również dawać wskazówki metodyczne podczas prowadzenia lekcyj.

Podobnie należy postępować podczas hospitacyj IV kursu, przyczem lekcje pokazowe winny się odbywać w różnych klasach szkoły ćwiczeń.

6) Przy prowadzeniu lekcyj próbnych przez kandydatów V kursu należy dzielić uczniów jednej klasy na zastępy po 6—8 tak, aby jedną lekcję mogło prowadzić równocześnie 4—6 kandydatów. Da im to sposobność do częstszego ćwiczenia się w prowadzeniu lekcyj i wyzyskaniu miejsca i przestrzeni. System ten gdzieindziej wypróbowany uchyla obawy, jakoby poszczególne zastępy wzajemnie sobie przeszkadzały.

7) Dyrekcje szkół położą nacisk na czyste utrzymanie i jak najlepsze urządzenie sal, szatni i boisk, aby przez to stworzyć dla nauczycieli i młodzieży bardziej zachęcające warunki pracy, tam zwłaszcza, gdzie się ujawnia dążenie do nadmiernego zwalniania się uczniów z lekcyj. Wielką zachętą będą też kąpiele natryskowe w bezpośredniem zetknięciu z szatnią (nie w szatni), gdzie to jest możliwe, a do czego należy dążyć usilnie.

Minister: *Dr Dobrucki.*

L. O. 102/28. Kraków, dnia 19 stycznia 1928 r.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Radom Szkolnym Powiatowym oraz Inspektorom Szkolnym w Okręgu

do wiadomości i zastosowania się.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* w. r.

33.

L. O. 127/28 Kraków, dnia 31 stycznia 1928 r.

Kuratorjum podaje poniżej instrukcję do wiadomości Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich oraz szkół zawodowych i dokształcających z tem, że należy z nią zapoznać opiekunów hufców szkolnych i nauczycieli wychowania fizycznego.

Instrukcja powyższa zatwierdzona została do użytku służbowego rozp. Min. Spraw Wojsk., Państw. Urząd W. F. i P. W., z dnia 13 grudnia 1927 r. L. dz. 2740/P. W./27. Rozporządzenie to unieważnia równocześnie wytyczne i instrukcje wyszkolenia dla przysposobienia wojskowego.

Dodatkowo nadmienia się, że Dowództwo Okręgu Korpusu Nr V w Krakowie ustaliło, jako ostateczny termin przyjmowania kandydatów do hufców szkolnych, dzień 30 września każdego roku.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński.*

INSTRUKCJA WYSZKOLENIA ODDZIAŁÓW P. W.

A. **Wskazówki ogólne.**

„I. Przysposobienie wojskowe ma na celu przygotowanie do służby wojskowej obywateli poza ramami siły zbrojnej i obejmuje ono:
wychowanie wojskowe,
wychowanie fizyczne,
wyszkolenie wojskowe.

Zakres p. w. zależy od wieku, poziomu wykształcenia ogólnego przysposobianych i ich stosunku do służby wojskowej.

Stosownie do tych warunków przysposobienie wojskowe dzieli się na:
1. p. w. młodzieży szkolnej,
2. „ „ akademickiej,
3. „ „ pozaszkolnej przedpoborowej,
4. „ rezerwistów,
5. „ kobiet i innych kategoryj.

II. Młodzież szkolna.

Przysposobienie wojskowe młodzieży szkolnej dzielimy w zależności od charakterów zakładów naukowych na:

1) p. w. młodzieży szkół średnich, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i innych z prawami szkół średnich,

2) p. w. młodzieży szkół niższych, zawodowych i rzemieślniczych (niedających praw szkół średnich).

Młodzież szkolna zgrupowana jest w hufcach szkolnych. Opiekunem hufca jest nauczyciel wyznaczony przez władze szkolne w porozumieniu z władzami wojskowemi. Komendantem hufca jest oficer, lub podoficer instrukcyjny, albo kontraktowy instruktor wyznaczony przez władze wojskowe w porozumieniu z władzami szkolnemi. Rok pracy w hufcu szkolnym wynosi 100 godzin.

Ad 1). P. w. młodzieży szkół średnich ma na celu przygotowanie jej do służby wojskowej jako przyszłych kandydatów na oficerów rezerwy i zawodowych. Praca w hufcach szkolnych obejmuje jedynie wychowanie i wyszkolenie wojskowe, zaś wychowanie fizyczne (gimnastyka, sporty i gry sportowe) prowadzi szkoła. W szkołach, gdzie niema nauczyciela w. f., przedmiot ten może prowadzić oficer służby czynnej, o ile ma ku temu odpowiednie kwalifikacje i został zakontraktowany przez władze szkolne.

Całość wyszkolenia w hufcach szkolnych obejmuje wyszkolenie podstawowe wyszkolenia szeregowych z cenzusem w piechocie, przyczem I szy stopień obejmuje pierwszy rok szkolenia (szkoła rekruta), a II-gi stopień obejmuje całość szkolenia podstawowego i osiąga się w ciągu jednego roku i jednego obozu letniego, względnie następnych dwóch lat.

Komendantem hufca może być oficer służby czynnej, nauczyciel o odpowiednich kwalifikacjach wojskowych, lub przeszkolony oficer rezerwy. W każdym wypadku nie może być komendantem hufca w szkołach średnich, seminarjach nauczycielskich i t. p. podoficer służby czynnej.

Ad 2). P. w. młodzieży szkół niższych, zawodowych i rzemieślniczych ma na celu przygotowanie do służby wojskowej w charakterze kandydata na podoficera ewentualnie oficera czasu wojny. Praca w hufcu szkolnym trwa 2 lata i obóz letni względnie 3 lata. Obejmuje ona wyszkolenie szeregowca piechoty w ramach drużyny i dzieli się na 2 stopnie:

a) stopień I-szy, obejmujący wyszkolenie rekruckie piechoty w p. w.; program ten osiąga się w ciągu jednego roku,

b) stopień II gi, obejmujący wyszkolenie w ramach drużyny, program ten przechodzi się w ciągu następnego roku i na obozie letnim względnie w ciągu dwóch lat.

Komendantem hufca szkolnego w szkołach zawodowych i rzemieślniczych może być oficer służby czynnej, względnie inteligentny podoficer, nauczyciel o odpowiednich kwalifikacjach wojskowych, albo kontraktowy instruktor.

III. Młodzież akademicka.

P. w. młodzieży akademickiej będzie uregulowane oddzielną instrukcją.

IV. Młodzież pozaszkolna.

Młodzież przedpoborowa pozaszkolna zgrupowana jest w jednostkach p. w., obejmujących wszystkich ćwiczących w p. w., zarówno członków stowarzyszeń jak i niestowarzyszonych z danej okolicy. W jednostkach p. w. młodzież podzielona jest na drużyny w zależności od stopnia wyszkolenia. Szczegóły organizacyjne zawarte są w regulaminie jednostek p. w.

Komendantem lub instruktorem w oddziałach p. w. mogą być kontraktowi instruktorzy, lub członkowie stowarzyszeń, o ile zostali mianowani, względnie zatwierdzeni przez dowódcę pułku w rozkazie dziennym pułku. W żadnym wypadku instruktorem, ani komendantem oddziału p. w., nie mogą być osoby, które nie mają ukończonej szkoły podoficerskiej.

Wyszkolenie młodzieży pozaszkolnej obejmuje:

a) wychowanie obywatelskie,
b) „ wojskowe,
c) „ fizyczne,
d) wyszkolenie wojskowe.

Wyszkolenie wojskowe w oddziałach p. w. obejmuje wyszkolenie pojedynczego szeregowca w ramach drużyny i przechodzi się je w ciągu trzech lat po 150 godzin pracy. Dzieli się ona na dwa stopnie:

a) stopień I-szy, obejmujący wyszkolenie rekruckie. W p. w. program ten osiąga się w ciągu jednego roku,

b) stopień II-gi, obejmujący wyszkolenie pojedyncze w ramach drużyny, program dalszych dwóch lat p. w.

V. Rezerwiści.

P. w. szeregowych rezerwy ma na celu utrzymanie wśród nich nabytego w czasie służby wojskowej wyszkolenia wojskowego i sprawności fizycznej. Grupowani są oni w specjalne oddziały p. w. z własnym programem pracy p. w. lub też mogą być używani jako pomocnicy instruktorów w oddziałach p. w. przedpoborowych.

VI. P. w. kobiet i innych kategoryj.

Będzie regulowane w miarę ich rozwoju.

B. **Działy pracy.**

VII. Wychowanie obywatelskie.

Celem tej pracy jest wyrobienie uświadomienia narodowego i państwowego wśród członków oddziałów p. w. Wychowanie obywatelskie obejmuje pogadanki z zakresu nauki o Polsce, wycieczki krajoznawcze, obchody i uroczystości i t. p. Przy ustalaniu planu i tematów pogadanek poleca się posługiwać instrukcją o przymusowem nauczaniu żołnierza.

Prace te powinny prowadzić stowarzyszenia p. w. dla swych członków lub Komitety W. F. i P. W. miejscowe i powiatowe, jednak obwodowi komendanci p. w. (oficerowie p. w.) i powiatowi komendanci p. w. (oficerowie instrukcyjni) muszą dbać i kontrolować, by praca ta była prowadzona systematycznie i w zakresie pożądanym dla wojska.

Równorzędnie z wychowaniem obywatelskiem winno być prowadzone przymusowe nauczanie analfabetów, organizowane przez Komitety W. F. i P. W. względnie władze stowarzyszeń.

Analfabeci żadnych ulg w wojsku za pracę p. w. nie mogą otrzymać.

W hufcach szkolnych wychowanie obywatelskie prowadzą władze szkolne.

VIII. Wychowanie wojskowe.

Wychowanie wojskowe ma na celu wyrobienie w uczestnikach tężyzny moralnej i dzielności, karności, posłuszeństwa dla rozkazu, prawości i t. p. zalet potrzebnych dla żołnierza.

Wychowanie prowadzą powiatowi komendanci p. w., względnie instruktorzy niewojskowi, bądź przez sam tok służby i ćwiczenia wojskowe, bądź przez wykłady z zakresu służby wewnętrznej i organizacji armji, bądź też przez współudział z wojskiem w świętach i uroczystościach narodowych, pułkowych i p. w., defiladach i zawodach sportowych.

IX. Wychowanie fizyczne.

Wychowanie fizyczne ma na celu rozwój fizyczny uczestników oddziałów p. w., wyrobienie w nich zamiłowania do sportów, wpojenie szlachetnej rywalizacji w zawodach indywidualnych i przyuczanie do współdziałania w zawodach zespołowych.

W hufcach szkół średnich wychowanie fizyczne prowadzą władze szkolne.

W szkołach, w których wychowanie fizyczne nie jest przewidziane w programie szkolnym (szkoły zawodowe i rzemieślnicze), wchodzi ono w program zajęć hufca szkolnego. Na pracę tę przeznaczona być winna w programie zajęć p. w. dodatkowo 1 godzina tygodniowo.

Pracę nad w. f. należy rozpoczynać corocznie od przeprowadzenia próby sprawności fizycznej, poprzedzonej, o ile to jest możliwem, badaniem lekarskiem.

Badanie lekarskie poprzedza próbę sprawności fizycznej.

Badanie lekarskie winien przeprowadzić (o ile możności w obecności instruktora w. f. danego oddziału) lekarz, któremu pod względem opieki lekarskiej podlega dany oddział, a więc lekarz szkolny, fabryczny, lekarz wojskowy, powiatowy lub inny.

Rok ćwiczebny p. w. powinien być zakończony badaniem lekarskiem (w miarę możności) i próbą sprawności fizycznej.

Oddziały p. w. prowadzą w. f. w ramach programów wyszkolenia, lecz należy dążyć, aby władze stowarzyszeń p. w., względnie miejscowe komisje sportowe i p. w. prowadziły sporty i gry ruchowe dla swych członków poza normalnemi ćwiczeniami oddziałów p. w.

Wychowanie fizyczne i sporty należy rozwijać przez organizację różnych zawodów sportowych, miejscowych i rejonowych.

Z gier sportowych należy rozpowszechniać gry ręczne (piłka koszykowa, siatkówka, szczypiorniak), a nie nożne, a ze sportów lekką atletykę, sporty wodne, narciarstwo i kolarstwo.

W razie braku instruktorów, którzy mogliby należycie prowadzić lekcje gimnastyki w oddziałach p. w., należy zamiast gimnastyki prowadzić gry sportowe.

X. Wyszkolenie wojkowe.

Prace przysposobienia wojskowego muszą się zazębiać z pracami wojska, aby przynosiły korzyści realne. Zazębieniem takiem jest wprowadzenie programów, obejmujących część szkolenia wojskowego, w wyniku wprowadzenia których w życie możliwem jest określenie ulg w służbie wojskowej. Tylko należyte skoordynowanie programów i ulg dać może wykorzystanie prac p. w. dla wojska.

Programy wyszkolenia wojskowego w p. w. nie są identyczne z programami wojskowemi, a tylko są dostosowane do wyszkolenia w wojsku głównie w zakresie wychowania fizycznego, wyszkolenia strzeleckiego i bo-

jowego, dając rzeczy najistotniejsze w formie praktycznych ćwiczeń z ograniczeniem wykładów teoretycznych.

Wyszkoleniem wojskowem kierują wyłącznie władze wojskowe, ustalając programy i metody pracy, oraz kontrolując i oceniając wyniki pracy. Władze wojskowe przydzielają do prac p. w. w miarę możności instruktorów wojskowych i kontraktowych, lub mianują ich z pośród członków stowarzyszeń.

Najważniejszemi działami wyszkolenia są: wychowanie fizyczne, wyszkolenie strzeleckie i wyszkolenie bojowe.

Przy prowadzeniu wyszkolenia bojowego należy uwzględniać ćwiczenia nocne i zachowanie się wobec lotnictwa nieprzyjacielskiego.

Ćwiczenia nocne mają na celu wyrobienie słuchu, wzroku i orjentowania się w ciemności, nauczyć zachowania ciszy i utrzymania łączności, oraz dać wyobrażenie o działaniach w nocy.

Wyszkolenie formalne musi być ograniczone do najniezbędniejszego minimum. Musztra formalna winna dać pojęcie o postawie zasadniczej, o rodzajach zbiórek i szyków, nauki poruszania się w oddziale zwartym, oraz nauczyć koniecznych chwytów broni. Oprócz tego musztra winna być wykorzystana jako czynnik wychowawczy. Należy unikać specjalnego ćwiczenia musztry, a ćwiczyć podczas zbiórek, przemarszów i przerw między ćwiczeniami. Do wyrobienia postawy żołnierskiej należy dążyć nie przez musztrę, a przez wychowanie fizyczne.

Przy nauce walki na bagnety należy przechodzić do ćwiczeń ze wskaźnikiem, stosowanym i do walki, jak tylko elewi zaczną opanowywać ruchy podstawowe, tak samo przy grenadjerce od nauki rzutów do rzutów stosowanych.

Pożądane jest, by w szkołach średnich musztrę bez broni i ćwiczenia podstawowe z grenadjerki i szermierki uczniowie przerabiali na lekcjach gimnastyki już w klasach niższych, by w hufcu można było odrazu ćwiczyć musztrę i szermierkę z bronią, a w grenadjerce rzuty.

Przy nauce o gazach niezbędne jest prowadzenie elewów do komory gazowej. W miejscowościach, gdzie niema garnizonów wojskowych, komorę gazową należy zaimprowizować w jakimkolwiekbądź budynku stojącym na uboczu.

Przy nauce służby należy pamiętać o momencie wychowawczym i uświadamiającym państwowo, dlatego też na wykłady z tego zakresu należy zwrócić specjalną uwagę. Służbę wartowniczą należy przejść bardzo dokładnie w praktycznych ćwiczeniach.

Przy nauce o broni zasadniczym momentem jest zrozumienie przez elewów funkcjonowania części składowych i ich współdziałania, a nie zapamiętywanie nazw tych części.

Przy wyszkoleniu jak najmniej posługiwać się wykładami, a szkolić wyłącznie praktycznie przez pokazy, wykonywane przez oddziały wojskowe, instruktora i lepiej ćwiczących, oraz posługiwać się tablicami, przekrojami i t. p. pomocami.

W hufcach szkolnych należy używać stołów plastycznych do nauki terenoznawstwa pionierki. Budowę stołu plastycznego należy wykonać przy współpracy uczniów, a przedewszystkiem harcerzy.

XI. Koncentracje oddziałów p. w.

Koncentrację oddziałów p. w. zarządza się w celu pogłębienia wy-

szkolenia bojowego, przeprowadzenia ostrych strzelań szkolnych w oddziałach, znajdujących się w dużej odległości od strzelnic, podniesienia sprawności organizacyjnej aparatu p. w. i zżycia oddziałów p. w. z formacjami wojskowemi.

Koncentrację jednostek p. w. przeprowadza się rejonami terytorjalnemi, a nie stowarzyszeniami. Ćwiczenia koncentracyjne wchodzą w plan wyszkolenia jednostek p. w., jednak mogą one być przeprowadzone tylko w oddziałach w odpowiednim poziomie wyszkolenia.

Koncentracja może być przeprowadzona sposobem alarmowym, albo zwykłym. W czasie koncentracji jednostki p. w. mogą być wcielone do oddziałów wojskowych dla uzupełnienia stanów, albo występować samodzielnie.

Przy organizacji koncentracji należy uprzednio przewidzieć w najdrobniejszych szczegółach zakwaterowanie, zaopatrzenie, sposób wydania sprzętu i ekwipunku, podział na jednostki ćwiczebne, obsadę dowódców i t. p., by maximum czasu można było poświęcić dla celów wyszkolenia.

Ćwiczenia skoncentrowanych jednostek p. w. mogą się odbywać najwyżej w ramach kompanji, ćwiczenia w większych związkach mogą być przeprowadzone w wypadku, gdy jednostki p. w. nie tworzą oddzielnych oddziałów, a są użyte do uzupełnienia stanów oddziałów wojskowych.

Dowódcami plutonów, drużyn i sekcyj mogą być podoficerowie instrukcyjni, instruktorzy niewojskowi, podoficerowie służby czynnej, przydzieleni przez dowódcę pułku na czas ćwiczeń, oraz zgłaszający się ochotniczo oficerowie i podoficerowie rezerwy.

Ilość skoncentrowanych jednostek p. w. zależy od rodzaju ćwiczeń, które mają być przerobione, od ilości instruktorów, nadających się na dowódców drużyn, plutonów, i od ilości posiadanej broni i sprzętu.

Bezwzględnie zabraniam urządzania koncentracyj dla t. zw. celów „propagandowych“, nie mających istotnego znaczenia dla wyszkolenia. Koncentracje takie nie przynoszą żadnej korzyści dla wojska, a jedynie demoralizują uczestników oddziałów p. w. Dla propagandy ruchu p. w. i w. f. służą święta p. w. i w. f.

Tematy ćwiczeń w czasie koncentracji powinny odpowiadać poziomowi wyszkolenia jednostek p. w.

XII. Swięta p. w. i w. f.

Celem świąt p. w. i w. f. jest pokazanie miejscowemu społeczeństwu wyników dokonanej pracy w zakresie w. f. i p w., zainteresowanie najszerszych warstw ludności tym ruchem, dodanie bodźca do pracy ćwiczącym w oddziałach p. w., oraz nawiązanie i utrzymanie kontaktu społeczeństwa z wojskiem. Szczegółowe zarządzenia są podane w instrukcji o świętach w. f. i p. w.

C. **Technika pracy.**

XIII. Organizacja pracy.

Ramowy program wyszkolenia obwodowy komendant p. w. rozbija na poszczególne okresy w roku, względnie na miesiące, w zależności od środowiska. Dla środowisk miejskich program powinien być rozłożony mniejwięcej równomiernie w ciągu całego roku, oprócz miesięcy letnich, dla śro-

dowisk wiejskich — okresami uwarunkowanemi czasem wolnym od robót rolnych.

Rok ćwiczebny p. w. zaczyna się we wrześniu i trwa do końca czerwca, miesiąc lipiec i sierpień przeznacone są tylko na obozy letnie, a miesiąc wrzesień na prace przygotowawcze, organizacyjne przed nowym rokiem ćwiczebnym.

Programy minutowe dla poszczególnych oddziałów opracowywują osobiście powiatowi komendanci p. w. Programy minutowe są kolejno numerowane, gdyż mają one służyć do utrzymania metodycznej ciągłości pracy wyszkoleniowej, zależnej tylko od stanu wyszkolenia, a nie od terminu ćwiczenia.

Powiatowy komendant p. w. zbiera w miarę możności na odprawę podległych mu instruktorów kontraktowych i ze stowarzyszeń, z którymi i przerabia programy minutowe na dany okres czasu. Prace wyszkoleniowe w oddziale p. w. normalnie prowadzi instruktor kontraktowy, względnie ze stowarzyszenia, mianowany przez dowódcę pułku. Podoficer instrukcyjny prowadzi jedynie trudniejsze ćwiczenia, oraz dozoruje pracę instruktorów nie wojskowych według dyspozycyj powiatowego komendanta p. w. Powiatowy komendat p. w. kieruje wyszkoleniem w swoim powiecie, a osobiście prowadzi tylko wyszkolenie instruktorskie, ostre strzelanie i rzucanie ostremi granatami, ćwiczenia w komorze gazowej i ważniejsze ćwiczenia bojowe.

Każda jednostka p. w. winna być podzielona na drużyny w zależności od stopnia wyszkolenia uczestników. Ze względu na umożliwienie wykonania programu wyszkolenia, przyjmowanie nowych kandydatów do jednostek p. w. należy ograniczyć do pewnych ściśle określonych rozkazem D. O. K. terminów, np. jesienne przyjęcie, do dnia 1/X. Zgłaszających się w innych terminach pozostawiać w stowarzyszeniach p. w., a z niestowarzyszonych tworzyć drużyny w. f. dla gier sportowych i nauki strzelania z broni małokalibrowej.

XIV. Metody pracy.

O ile wyszkolenie p. w. musi opierać się na programach wojskowych, by zazębiać się z pracami wojska, to metody wyszkolenia muszą być inne w oddziałach p. w., aniżeli w oddziałach wojskowych.

Praca w p. w. jest ochotnicza, więc nie można względem uczestników oddziałów p. w. stosować przymusu, ani środków dyscyplinarnych, stosowanych w oddziałach wojskowych. W wypadkach wykazania przez poszczególne jednostki braku dobrej woli i chęci do pracy, należy je z pracy p. w. usunąć, wykluczając ich z oddziałów p. w. Wykluczenie następuje na rozkaz obwodowego komendanta p. w.

Jednostki p. w. nie są skoszarowane. Ćwiczenia wojskowe są zajęciem ubocznem, dodatkowem poza pracą zarobkową, odbywają się nie codziennie, a perjodycznie, wobec czego program wyszkolenia musi być bardzo starannie opracowany, by utrzymać ciągłość pracy. Głównym motorem pracy w oddziałach p. w. winien być partjotyzm, dobra wola, osobiste zainteresowanie, ambicja osobista, pobudzana przez czynnik współzawodnictwa.

Zainteresowanie należy wytwarzać zarówno treścią, jak i sposobem przeprowadzania ćwiczeń i wykładów. W ćwiczeniach należy unikać ewentualnie skrócić do minimum wszelkie ćwiczenia mechaniczne i nie przeciążać pamięci zbędnym balastem. Program ćwiczeń na dany dzień musi być tak opracowany, by przez odpowiedni dobór ćwiczeń uwaga ćwiczących trzymana była w ciągłem napięciu.

Każde ćwiczenie, czy pogadankę należy rozpoczynać krótkiem omówieniem poprzedniej lekcji, a zakończyć streszczeniem co zostało w czasie lekcji przerobione.

Ambicje osobiste należy pobudzać przez odpowiednie wzmianki w rozkazach, umiejętne udzielanie pochwał, oraz przez organizowanie publicznych pokazów i zawodów. Należy dążyć, by każdy przegląd prowadzony był na sposób zawodów. Stosując czynnik współzawodnictwa, trzeba pamiętać, że celem współzawodnictwa w pracach p. w. jest podniesienie poziomu ogólnego do pewnego minimum, a nie dążenie do rekordowych wyczynów, które, będąc dostępne tylko dla nielicznych jednostek, wywołują zniechęcenie u większości.

W pracy p. w. nie można stosować szablonu, gdyż warunki pracy w poszczególnych oddziałach są bardzo różnorodne i zależą od środowiska, miejscowych zwyczajów, stopnia zamożności, stosunków politycznych, narodowościowych, społecznych i t. p.

Do instruktora należy zorjentowanie się w danem środowisku i wybranie odpowiedniej metody postępowania. Każda metoda jest dobra, o ile jest trafnie zastosowana i wydaje owocne wyniki.

XV. Ocena wyników pracy rocznej.

Przy końcu roku ćwiczebnego należy ocenić poziom wyszkolenia każdego uczestnika oddziału p. w. i hufców szkolnych. Obwodowy komendant p. w. zarządza ocenę postępów w zakresie stopnia I-go i pierwszego roku II go stopnia, zaś komisja, wyznaczona przez dowódcę pułku, bada postępy z zakresu II-go stopnia p. w.

Wyniki oceny rocznej pracy poszczególnych uczestników oddziałów p. w. i hufców szkolnych, przeprowadzonej przez obwodowego komendanta p. w. i przez komisje egzaminacyjne, dowódca pułku ogłasza w rozkazie dziennym pułku. Rozkaz ten winien być ogłoszony we wszystkich oddziałach p. w. i hufcach szkolnych rejonu pułku. Wyciągi z tego rozkazu należy odnotować w ewidencyjnych książeczkach osobistych p. w. i w. f. poszczególnych uczestników".

34.

L. O. 121/28. Kraków, dnia 19 stycznia 1928 r.

Do

Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów Szkolnych w Okręgu — w sprawie kwalifikacji wydatków z kredytu w § 8 budżetu.

Wobec podniesionych przez niektóre Urzędy wątpliwości co do zarachowania niektórych wydatków na § 8 budżetu, jak również wobec stwierdzenia faktu zarachowania na par. 8 wydatków, niewątpliwie tam nienależących, Ministerstwo WR. i OP. rozporządzeniem z dnia 13 stycznia 1928 Nr. O. R. 190/28 podało następujące wytyczne. Paragraf 8 „inne wydatki" należy do grupy wydatków administracyjno-rzeczowych, a zatem na paragraf ten mogą być zarachowane tylko takie wydatki, które wiążą się z działal-

nością Urzędu lub wynikają z jego rzeczowych potrzeb, a nie dadzą się podciągnąć pod żaden inny istniejący paragraf odnośnego działu budżetu.

Wydatki, nie podpadające pod powyższą kwalifikację, mogą być tylko wówczas zarachowane na par. 8, o ile zostały ujęte w osobną pozycję tego paragrafu, albo wymienione są w objaśnieniach do tego paragrafu, drukowanych w przedłożeniu rządowem.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* w. r.

35.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

Nr. O. R. 920/28. Warszawa, dnia 24 stycznia 1928 r.

Do

Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Rektoratów i Dyrekcyj Szkół Wyższych oraz Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie — w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów, prokuratorów, osób wojskowych oraz emerytów, wdów i sierot.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów, prokuratorów, osób wojskowych oraz emerytów, wdów i sierot.

„Na podstawie art. 44 ustęp 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. Rz. P. Nr. 78 poz. 443) postanawiam, co następuje:

Art. 1. Pełniącym służbę na obszarze Państwa Polskiego funkcjonarjuszom państwowym, wymienionym w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. Rz. P. Nr. 116 poz. 924), funkcjonarjuszom dyrekcyj lasów państwowych i nadleśnictw, sędziom i prokuratorom, praktykantom i aplikantom oraz wojskowym zawodowym i zatrzymanym czasowo w służbie czynnej oficerom rezerwy, przyznaje się jednorazowy zasiłek w wysokości 45% uposażenia miesięcznego.

Przez uposażenie, stanowiące podstawę obliczenia zasiłku rozumie się uposażenie, obliczone na podstawie art. art. 3, 4, 5, 37, ustęp 1-szy, 39 ustęp 3-ci, 54 ustęp 1-szy, 62 ustęp 1-szy i 118 wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923 r., art. art. 4, 5, 8 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. Rz. P. Nr. 134 poz. 1107), względnie §§ 29 i 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 roku o organizacji administracji lasów państwowych (Dz. U. Rz. P. Nr. 119 poz. 1079), przy uwzględnieniu postanowień art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego na czas od 1 października do 31 grudnia 1926 i o prowizorjum budżetowym na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 125 poz. 725).

Art. 2. Prawo do jednorazowego zasiłku, określonego w art. 1 przysługuje pracownikom kontraktowym w służbie państwowej, pobierającym wynagrodzenie według grup uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 3. Jednorazowy zasiłek w wysokości 45% wynagrodzenia miesięcznego przyznaje się również:

a) pracownikom kontraktowym w służbie państwowej, których całkowite wynagrodzenie miesięczne, ustalone w sposób ryczałtowy, nie przekracza kwoty 1.000 zł;

b) nieetatowym pracownikom kolejowym, stałym dziennie płatnym, objętym art. 102, 103 i 116 wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923;

c) czasowym i próbnym pracownikom kolejowym, o ile pozostają w służbie bez przerwy od dnia 2 stycznia 1927 r., oraz

d) pracownikom dziennie płatnym, pobierającym wynagrodzenie według grup uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

Za podstawę obliczenia tego zasiłku przyjmuje się dla pracowników wymienionych w punktach b i d normalne uposażenie (wynagrodzenie) miesięczne, posiadanej przez pracownika kategorji (grupy) i szczebla płacy (uposażenia) łącznie z dodatkiem ekonomicznym, stołecznym, kresowym i 10% podwyższeniem, przyznanem na podstawie art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego na czas od 1 października do 31 grudnia 1926 r. i o prowizorjum budżetowem na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725), zaś dla pracowników, wymienionych w punkcie c), normalne wynagrodzenie miesięczne.

Art. 4. Osobom, uprawnionym do pobierania uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej i sierocej na podstawie ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 6 poz. 46) w brzmieniu ustawy z dnia 13-go lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 178) przyznaje się jednorazowy zasiłek w wysokości 45% miesięcznego uposażenia emerytalnego względnie pensji wdowiej lub sierocej.

Art. 5. Jednorazowy zasiłek, unormowany niniejszem rozporządzeniem, będzie wypłacony w dniach 25 stycznia i 10 marca 1928 r. w dwóch równych ratach.

Art. 6. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz wszystkim innym Ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia".

W związku z powyższem rozporządzeniem Ministerstwo w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, jak następuje:

do art. 1.

W ustępie 1 w związku z art. 5 wynika, że prawo do jednorazowego zasiłku nie przysługuje osobom, które wstąpiły do służby państwowej po dniu 25 stycznia 1928 r., z ustępu 1 wynika ponadto, że prawo to nie przysługuje osobom, zajmującym stanowiska służbowe poza granicami Państwa Polskiego i na obszarze w. m. Gdańska (por. słowa: „pełniącym służbę na obszarze Państwa Polskiego").

Za pełniące służbę uważa się również osoby, które pozostają na urlopie płatnym, w stanie nieczynnym lub są zawieszone w służbie.

Do art. 2.

O ile pracownik kontraktowy w myśl umowy z nim zawartej pobiera wynagrodzenie w wysokości ułamka uposażenia pewnej grupy (np. postanowienie umowne tej treści: „Pan.... pobierać będzie ze Skarbu Państwa

wynagrodzenie 3/4 uposażenia funkcjonarjuszów XVI grupy szczebla a itd.") wówczas oblicza się jednorazowy zasiłek od ułamka (np. 3/4) uposażenia danej grupy.

Do art. 3. (do punktu a, b i d).

Prawo do jednorazowego zasiłku nie przysługuje tym pracownikom, objętym wyjaśnianym artykułem, którzy wstąpią do służby po dniu 25 stycznia 1928 r.

Do punktu a).

Pod terminem „całkowite wynagrodzenie miesięczne" rozumie się wynagrodzenie miesięczne łącznie z wszelkiemi dodatkami.

Do ostatniego ustępu art. 3.

Pod terminem „normalne uposażenie (wynagrodzenie) miesięczne" rozumie się wynagrodzenie za wszystkie dni pracy w styczniu 1928 r. Jednorazowy zasiłek oblicza się od tego właśnie wynagrodzenia, chociażby dany pracownik np. z powodu choroby lub wstąpienia do służby po rozpoczęciu się miesiąca nie pobrał wynagrodzenia za wszystkie dni pracy w tym miesiącu.

Do art. 4.

Osoby, które nabyły prawo do uposażenia emerytalnego względnie pensji wdwiej lub sierocej po dniu 25 stycznia 1928 r., nie mają prawa do zasiłku, unormowanego tym artykułem. Prawo do jednorazowego zasiłku mają również osoby, które otrzymały na zasadzie art. 24 ust. 1 punkt 1 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 6 poz. 46) w brzmieniu art. 1 punkt b ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 178) względnie art. 73 punkt c) tejże ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. zezwolenie na pobieranie uposażenia emerytalnego poza granicami Państwa względnie w. m. Gdańska.

W drodze analogji stosuje się do jednorazowego zasiłku dla emerytów art. 25 wyżej wymienionej ustawy emerytalnej. Jeżeli więc emeryt z tytułu swego stanowiska w instytucji państwowej lub samorządowej ma prawo do zasiłku (np. unormowanego art. 2 lub 3 wyjaśnianego rozporządzenia), może on otrzymać tylko taką część zasiłku, przyznanego emerytom (art. 4), która wraz z zasiłkiem należącym się z tytułu służby emeryta w instytucji państwowej lub samorządowej nie przewyższa kwoty zasiłku, do którego emeryt miałby prawo z tytułu ostatnio zajmowanego stanowiska w służbie państwowej.

Do art. 5.

Również dla obliczenia drugiej raty jednorazowego zasiłku jest miarodajna grupa uposażenia, stan rodzinny i miejsce służbowe danej osoby (względnie o ile chodzi o pracowników objętych art. 3) wysokość wynagrodzenia w styczniu 1928 r.

Nikt nie ma prawa do otrzymania wiecej niż jednego zasiłku na podstawie powyższego rozporządzenia.

Jednorazowego zasiłku nie uwzględnia się przy obliczeniu odprawy i pośmiertnego.

Od jednorazowego zasiłku nie potrąca się opłat, przewidzianych w art. 7 wyżej wymienionej ustawy emerytalnej.

O ile chodzi o podatek dochodowy traktuje się jednorazowy zasiłek jako wynagrodzenie jednorazowe.

Wydatek związany z asygnowaniem jednorazowego zasiłku należy zarachować na ten paragraf względnie pozycję budżetu, z których wypłaca się uposażenie.

Powyższe podaje się do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału Budżetowo-rachunkowego: *W. Walter.*

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

L. O. 173/28. Kraków, dnia 28 stycznia 1928 r.

Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, seminarjum ochroniarskiego, Radom Szkolnym Powiatowym oraz Inspektorom Szkolnym w Okręgu do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* w. r.

36.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

Nr. O. R. 15591/27. Warszawa, dnia 21 stycznia 1928 roku.

Do

Kuratorjów Okręgów Szkolnych — w sprawie zarządzenia o prowadzeniu ksiąg kasowych w inspektoratach szkolnych.

Ministerstwo zarządza, aby Inspektoraty szkolne, poczynając od dnia 1 kwietnia 1928 r., zaprowadziły księgi kasowe układu tabelarycznego według załączonego wzoru.

Do ksiąg kasowych, **opieczętowanych i przesznurowanych przez Kuratorja, winny Inspektoraty zapisywać wszelkie obroty gotówkowe.**

Na pobierane sumy wydają Inspektoraty szkolne pokwitowania **z kwitarjuszy, pisanych przez kalkę. Kwitarjusze mają być ponumerowane, przesznurowane i opieczętowane przez Kuratorja.** Na sumy, których pobranie udowodnione być może grzbietami bloczków, otrzymanych z urzędów państwowych lub komunalnych np. karty porad lekarskich, kwitów wydawać nie należy.

Każdy zapis zarówno przychodowy, jak i rozchodowy winien być udokumentowany. Dzienne obroty wpisane do przedziałki „w szczególe" należy sumować i wpisywać do przedziałki „w ogóle".

Księgę kasową, prowadzoną chronologicznie od początku do końca okresu budżetowego, zamyka się miesięcznie. Przy zamknięciu miesięcznem salda gotówki nie wyprowadza się, należy natomiast wykazywać obroty od początku okresu budżetowego, jak to uwidoczniono w załączonym wzorze.

W razie potrzeby stwierdzenia wysokości salda należy porównać rubrykę przychodu z rubryką rozchodu konta „obroty".

Zapisy w powyższej księdze w dniu 1 kwietnia 1928 r. należy rozpocząć saldem, wykazanem na dzień 31 marca 1928 r. w księgach dotychczas prowadzonych. Saldo powyższe należy zapisać na przychód konta „obroty", oraz na odnośnych poszczególnych kontach i uwzględnić je w zamknięciu za kwiecień 1928 r., jako normalny przychód.

Księga kasowa, wprowadzona niniejszem zarządzeniem, zastępuje wszystkie księgi kasowe, prowadzone dotychczas w Inspektoratach Szkolnych.

1	2	3	4				5		6		7		8		9		10	
Nr. porządkowy	Data	TREŚĆ ZAPISU	Obroty				z obrotów dziennych przypada na:											
							Sumy budżetowe		Opłaty za karty porad lekarskich		Kary		Składki nauczycielskie		....		....	
			Przychód		Rozchód													
			W szczególe	W ogóle	W szczególe	W ogóle	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód	Przychód	Rozchód
			złote i grosze															
1.	1 V.	Podniesiono na wypłatę uposażenia p/g. zlecenia wypłaty Nr.	15080 —				15080 —											
2.	"	Wypłacono uposażenie podług listy płatniczej Nr.			14950 —			14950 —										
3.	"	Wypłacono na restytucję kredytu p/g. kwitu Kasy skarb. Nr.			130 —			130 —										
4.	"	Składki nauczycielskie p/g. kwitów od Nr. .... do Nr.	198 —	15278 —		15080 —							198 —					
		Obroty za maj		15278 —		15080 —	15080 —	15080 —	— —	— —	— —	— —	198 —	— —				
		Obroty od 1 IV.—30 IV. 28		16325 —		16200 —	16000 —	16000 —	125 —	100 —	100 —	— —	100 —	100 —				
		Ogółem obroty od 1 IV. do 31 V. 28		31603 —		31280 —	31080 —	31080 —	125 —	100 —	100 —	— —	298 —	100 —				

Księgę kasową, grzbiety kwitarjuszy, oraz wszelkie dowody kasowe, z wyjątkiem tych, które na podstawie dotychczasowych zarządzeń obowiązane są urzędy I-ej instancji przesyłać do władz II-ej instancji, przechowują Inspektoraty do dyspozycji organów kontrolnych.

Ministerstwo nadmienia, że tytuły kont w załączonym wzorze księgi kasowej, z wyjątkiem konta „obroty“, ujęte są przykładowo. Wskazane jest zaopatrzenie się w księgi bez tytulacji kont, których nazwy, w miarę potrzeby, byłyby wpisywane przez Inspektoraty.

Dyrektor Departamentu: *Mieczysław Szerer.*

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.
L: O.190/28. Kraków, dnia 7 lutego 1928 r.

Inspektorom Szkolnym i Radom Szkolnym Powiatowym w Okręgu do wiadomości.

Księga kasowa zawierać będzie obroty sum i przychodów budżetowych, oraz funduszów specjalnych.

Każdy zapis do księgi kasowej winien być poparty dokumentami rachunkowemi. Na dokumentach należy oznaczyć kolorowym ołówkiem lub atramentem nr. kolejny dowodu według nru porządkowego księgi kasowej i przechowywać je w teczkach, założonych według rodzajów tych funduszów oraz okresów budżetowych.

Obroty na rachunkach bieżących należy prowadzić w osobnej księdze zgodnie z § 14 rozp. Min. Skarbu z dnia 14 sierpnia 1922 roku (Monitor Polski Nr. 201 z roku 1922) według wzoru Nr. 34 do § 172 instrukcji dla Kas Skarbowych (Dziennik urzęd. Min. Skarbu Nr. 45 z 10 grudnia 1921 roku poz. 565). Kuratorjum przypomina, że prócz tego należy sporządzać wyciąg z księgi wzwyż wymienionej (sum niebudżetowych) według wzoru, ustalonego przez Min. Skarbu okólnikiem z dnia 25 kwietnia 1927 (Monitor Polski Nr 115 z roku 1927) i przedkładać go Kuratorjum **najpóźniej do dnia 15 następującego miesiąca po sprawozdawczym**. (Patrz zarządzenie z dnia 20 czerwca 1927 r. L:O. 981/27 oraz z dnia 22 października 1927 L:O. 1837/27).

Rady Szkolne Powiatowe na terenie Województwa Krakowskiego będą prowadziły ewidencję grzywien nadal w sposób, przewidziany rozporządzeniem z dnia 20 września 1924 roku L: I. 17259/24, ogłoszonem w Dzienniku Urzędowym K. O. S. K. Nr 5 poz. 129 str. 125; należy jednak zaniechać prowadzenia dziennika.

Równocześnie Kuratorjum zawiadamia, że we własnym zakresie zamówi druki potrzebne na księgę kasową oraz kwitarjusze i roześle je, pokrywając koszta tych druków z działu IV roz. 1 par. 6 poz. 2.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* wr.

37.

L. O. 284/28. Kraków, dnia 9 lutego 1928 r.

Do

Dyrekcyj państwowych i prywatnych gimnazjów, seminarjów nauczycielskich oraz szkół zawodowych w Okręgu — w sprawie zawodów szkolnych i święta sportowego.

I. Szkoły na obszarze Województwa Krakowskiego.

Zawody drużyn szkolnych w bieżącym roku zorganizowane będą w podobny sposób, jak w roku ubiegłym. Wprowadza się jednak pewne zmiany organizacyjne, mające na celu ułatwienie przeprowadzenia zawodów i uniknięcie zbyt licznego przyjazdu drużyn zawodniczych. Zmiany te polegają na wykonaniu pewnych punktów programu w miejscu siedziby danej szkoły.

Inne punkty programu rozegrane będą w 4 miejscowościach, które się później oznaczy. Na podstawie liczby i rodzaju zgłoszeń podzieli się zgłoszone drużyny na 4 grupy i przydzieli do jednego z tych 4 miast.

Te grupowe (dzielnicowe) zawody odbędą się w czasie między 15 maja a 15 czerwca. Zwycięzcy w dzielnicowych zawodach staną do końcowych w Krakowie, z końcem czerwca.

PROGRAM.

A) Drużyny męskie.

1. **Pięciobój**. (Rzut oszczepem — dyskiem — skok w dal — skok w wyż — bieg rozstawny 8 × 100 m). Drużyna z 8 zawodników. Nagroda wędrowna K. S. „Cracovia", broni druż. państw. gimn. im. A. Witkowskiego w Krakowie.
2. **Palant.** Drużyna z 9 zawodników. Nagroda wędrowna Ministerstwa WR. i OP., (poprzednią zdobyła trzechkrotnie drużyna państw. gimnazjum w Gorlicach).
3. **Koszykówka.** Drużyna z 9 zawodników. Nagroda wędrowna K. O. S.
4. **Tennis.** Gra podwójna. Drużyna z 2.
5. **Pływanie.** Drużyna z 4. Nagroda wędrowna Sekcji Wych. Fiz. T. N. S. W., broni druż. państw. gimn. VI. w Krakowie.

Zawody w 5 boju odbędą się wszędzie w miejscu siedziby szkoły wobec delegata Kuratorjum. Stanąć do nich może jedynie drużyna, która przed delegatem wykaże umiejętność gry w siatkówkę (dłoniówkę). Wynik gry nie wpływa na ocenę zawodów lekkoatletycznych.

B) Drużyny żeńskie.

1. **Siatkówka** (dłoniówka). Drużyna z 8 zawodniczek. Nagroda wędrowna Woj. Kom. WF. i PW., broni seminarjum naucz. w Mielcu.
2. **Kwadrant.** Drużyna z 9.
3. **Koszykówka.** Drużyna z 9 zaw., broni państw. seminarjum naucz. w Krakowie.
4. **Tennis.** Gra podwójna. Drużyna z 2.
5. **Pływanie.** Drużyna z 4. Nagroda wędrowna Min. WR. i OP., broni po raz drugi państw. gimn. w Krakowie.

Drużyny zwycięskie w zawodach otrzymują dyplomy K. O. S., a nadto odznaki kilka drużyn najlepszych w każdym punkcie programu (zależnie od liczby zgłoszeń).

Do zawodów lekkoatletycznych mogą stawać tylko uczniowie, którzy ukończyli w 1928 r. lat 16. Poniżej i powyżej tego wieku nie dopuszcza się do tych zawodów. Dla innych punktów zawodów obniża się granicę wieku do lat 15. Granica wieku dla dziewcząt wynosi skończonych lat 15.

Ostateczny termin zgłoszeń upływa z dniem 15 kwietnia 1928 r.

Zgłaszać wolno kilka drużyn, lecz tylko jedną drużynę do każdego punktu. Ci sami zawodnicy nie mogą stawać do 2 punktów programu, z wyjątkiem pływania.

W zgłoszeniach należy podać jedynie, w jakich zawodach szkoła zgłasza swój udział, bez podawania nazwisk zawodników. Zakład, który zgłasza się do jednego punktu zawodów, wpłaca na pokrycie kosztów dyplomów, odznak, kwater itp. 10 zł. Wpisowe od każdej następnej drużyny wynosi 2 zł. Zawody młodszych są wolne od wpisowego.

Dokładne wskazówki, tj. terminy i miejsca zawodów dzielnicowych, tabele ocen, prawidła wszystkich gier, regulaminy, formularze i t. p., wyjdą w druku, o czem się szkoły osobno zawiadomi.

Zawody młodszych.

W bieżącym roku dopuszcza się do zawodów szkolnych i młodszych chłopców, przeznaczając dla nich grę **w dłoniówkę** (siatkówkę). Stawać do nich mogą uczniowie, którzy ukończyli lat 13 i 14. Zawody te mogą być jedynie zawodami między szkołami danej miejscowości, przyczem szkoła wystawia tylko jedną drużynę. Wyjątek stanowi szkoła, która w miejscu swej siedziby niema przeciwnika. Wtedy albo stają do zawodów międzyklasowych 2 drużyny, albo też dana drużyna jedzie do sąsiedniej, bliskiej miejscowości dla walki z innym zakładem. Zależy to od uznania Dyrekcji, po porozumieniu się z nauczycielem (ką) wych. fiz.

Nagrody dla tych zawodów — jedynie w postaci dyplomów — wystawia Komitet, stworzony po porozumieniu się Dyrekcyj szkół. Z przebiegu tych zawodów należy przesłać zwięzłe sprawozdanie.

Jest wskazane, ażeby zawodów szkolnych nie przeprowadzać oddzielnie, lecz łączyć je ze świętem sportowem, które w wielu miastach się odbywa. Zawody wchodziłyby zatem w program święta, jako jeden lub kilka z jego punktów.

Dyrekcje zechcą podać ten okólnik do wiadomości wychowawcy fizycznemu i zwrócić mu (jej) uwagę na okólnik Kuratorjum z dnia 21-go października L. O. 1549/26, w którym mowa o zasadach przygotowywania i przeprowadzania zawodów szkolnych. **Uwaga:** Program zawodów zimowych na rok 1929 ogłosi się w jesieni b. r.

II. **Szkoły na obszarze Województwa Kieleckiego.**

Z powodu trudności technicznych, odmiennego typu organizacji i charakteru zawodów, innych prawideł gier itp. nie sposób w bieżącym roku ująć w jeden typ i we wspólny program zawody wszystkich szkół Okręgu Szkolnego. Będzie to zrobione w roku przyszłym, a tegoroczny program zawodów szkół na obszarze Województwa Krakowskiego jest niejako przygotowawczym progamem dla szkół Województwa Kieleckiego, gdyż mało odbiega od programu na rok przyszły. Wobec tego pozostawia się na rok bieżący dotychczasową organizację zawodów, które miały cechę zawodów międzyszkolnych danego miasta, rzadziej kilku miast sąsiednich, a zwykle wchodziły w program miejscowego święta sportowego młodzieży, organizowanego przez złożony dla tego celu Komitet.

W każdym razie, już w roku bieżącym, należy przy przeprowadzeniu zawodów bezwzględnie przestrzegać zasad, poniżej podanych, które uzgodnią typ zawodów szkolnych na całym obszarze okręgu szkolnego, a nie zezwolą na robienie wyłomu od typu zawodów, jedynie odpowiednich dla młodzieży:

1) W lekkiej atletyce dopuszczalne są jedynie zawody drużynowe i to w formie wieloboju i to tylko dla starszej młodzieży — nie zawody jednostkowe — przyczem należy określić maksymalną granicę oceny. Staje przeto do wieloboju drużyna np. z 6 lub 8 zawodników; tabele ocen określają np. 20 punktami wynik dość trudny do osiągnięcia, lecz przez sprawną młodzież osiągalny (np. skok w dal 5·30 m, rzut oszczepem 35 m, rzut dyskiem 27 m. i t. p.) i każdy zawodnik, który tę granicę osiągnie, a na-

wet ją, choćby bardzo przekroczył, osiąga tylko 20 punktów. To jest maksymalna granica oceny, od której schodzi się punktami wdół (np. skok w dal 5·20 m — 19 punktów itd.), dochodząc aż do zera. Wyniki wszystkich zawodników drużyny sumuje się i ta suma stanowi o zwycięstwie. Wysiłek każdego choćby mały, lecz mieszczący się w granicach tabeli, wchodzi przeto w rachubę.

Zawody jednostkowe, bez podania granicy wysiłku, są dla rozwijającego się organizmu szkodliwe, a prowadzą do stwarzania niepożądanych rekordów szkolnych. Ta cecha zawodów, tu i ówdzie stosowanych, powinna zniknąć.

2) Nacisk należy położyć na zawody w grach ruchowych, a w zawodach żeńskich dając je wyłącznie. Ćwiczenia cielesne są nadzwyczaj ważnym czynnikiem w wychowaniu, lecz jak z jednej strony zaniedbywanie ich połączone jest ze szkodą dla zdrowia, tak nie uwzględnianie wieku i płci przy stosowaniu ćwiczeń również wywiera wpływ ujemny. Gra swobodna jest — poza lekką atletyką dla starszych chłopców — najodpowiedniejszą formą zawodów.

3) Święta sportowe i zawody szkolne organizuje się w tym celu, ażeby zarówno wśród młodzieży szkolnej, jak i wśród gron nauczycielskich i sfer rodzicielskich, budzić żywe zainteresowanie tą dziedziną wychowania. Lecz jeśli przygotowywanie do pokazów publicznych wykazuje zasadnicze błędy, to one wypaczają zasadniczy cel pokazu czy zawodów. Przeto przygotowanie winno jak najmniej zakłócać normalny tok życia szkolnego, zwłaszcza lekcje ćwiczeń cielesnych nie powinny z tego powodu doznać uszczerbku. Tymczasem zdarza się, że nauczyciel (ka) wybiera już z początkiem roku szkolnego uczniów (nice) fizycznie najsprawniejszych, z nich składa drużynę zawodniczą i tą garstką, nieraz w sposób nadmierny, opiekuje się, zaniedbując resztę uczniów. To ustać musi. W zawodach dążyć należy do wykazania postępów i wyćwiczenia ogółu młodzieży danej szkoły, a nie jednostek. Oczywiście drużyna, która zawodniczy w danej grze, składa się z lepiej wyćwiczonych, lecz złożenie takiej drużyny powinno nastąpić niejako w ostatniej chwili z pomiędzy ogółu tę grę uprawiających, to znaczy w takim terminie przed pokazem, jaki potrzebny jest dla zgrania się ze sobą uczestników. Garstka ćwiczona przez cały rok z krzywdą pozostałych, choćby w zawodach zwycięska, nie daje prawdziwego obrazu, na jakim poziomie znajduje się wyćwiczenie ogółu.

Jeszcze większy błąd popełnia się często przy przygotowywaniu zbiorowych pokazów publicznych. To jeszcze więcej zakłóca tok pracy w szkole. Układa się mianowicie tu i ówdzie skomplikowane ćwiczenia dla całej szkoły lub kilku szkół, wyucza się całe rzesze tych samych ruchów, które obliczone jedynie na efekt, nie mają nic wspólnego z charakterem ćwiczeń metodycznych, dzisiaj w szkole obowiązujących, są ponadto dowodem niezrozumienia właściwego celu ćwiczeń cielesnych, a jedynie najniepotrzebniej obciążają pamięć i stają się udręką dla dziatwy i młodzieży.

Dodać należy, że z początkiem roku szkolnego rozsyła się opis tych ćwiczeń, i że przygotowywanie, trwające miesiącami, narusza przepisy, jak powinna wyglądać lekcja ćwiczeń cielesnych. Ten przeżytek dawnych czasów również powinien zniknąć. Pokaz publiczny powinien być obrazem codziennej pracy w szkole, a nie stać z nią w rozdźwięku, czyli nie powinien być choćby bardzo efektownym, ale fikcyjnym obrazem roboty, jakiej niema albo jakiej być nie powinno. Na publiczny pokaz powinny się składać po-

kazy lekcyj wzorowych, nawet wspólnie wykonanych przez klas kilka, śpiewy i pląsy, gry ruchowe itp., tj. to, co się w szkole robi i co programów szkolnych nie narusza.

4) Zdrowa emulacja między drużynami różnych zakładów jest pożądaną, boisko powinno być terenem szlachetnej walki, a walka jest cechą każdej gry. Lecz nigdy walka ta nie może przyjmować formy szorstkiej, a tem mniej brutalnej. Tolerowanie tego byłoby zaprzeczeniem etyczno-wychowawczej wartości gry. Z tego powodu Kuratorjum poleca przykładać surową miarę przy ocenie sposobu grania i wyłączać bezwzględnie od dalszych zawodów wszystkie drużyny, które pod tym względem ujemnieby się przedstawiły.

5) Każdy Zakład ma prawo już w roku bieżącym zgłosić swój udział w zawodach, przepisanych dla szkół na obszarze Wojew. Krakowskiego, do których jednak musiałby stanąć w jednem z 4 miast dzielnicowych.

6) Kuratorjum poleca przesłać sprawozdanie ze święta sportowego i ze zawodów, które będą podstawą dla opracowania dokładnych przepisów na rok przyszły.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. Kupczyński* wr.

L. O. 284/28 Kraków, dnia 9 lutego 1928 r.

Do

Rad Szkolnych Powiatowych i Inspektorów Szkolnych w Okręgu — w sprawie zawodów szkolnych i święta sportowego.

W niektórych powiatach organizowane są święta wychowania fizycznego, przeprowadzane oddzielnie dla dziatwy i młodzieży szkół powszechnych lub też wspólnie z pokazem publicznym młodzieży szkół średnich.

O ile udział w takich świętach szkół powszechnych jest pożądany, o tyle programy ich, tu i ówdzie stosowane, budzą poważne zastrzeżenie. Gdzieniegdzie bowiem bywają przez inspektoraty szkolne rozsyłane do Kierownictw szkół powszechnych i Nauczycielstwa programy, które stoją w jawnej sprzeczności z zasadami wychowania fizycznego, nakazującemi uwzględnianie przedewszystkiem wieku i płci, skoro idzie o wysiłek fizyczny.

Wobec tego Kuratorjum zaznacza, że zasady przygotowywania zawodów i pokazów, podane w powyżej umieszczonym okólniku dla szkół średnich, obowiązują także szkoły powszechne.

Ponadto Kuratorjum podkreśla z całym naciskiem, że zawody lekkoatletyczne dla szkół powszechnych są niedopuszczalne i w programach występów bezwarunkowo znaleźć się nie powinny. Poleca się ściśle przestrzeganie tego rozporządzenia.

Kurator Okręgu Szkolnego: Dr *Kupczyński* wr.

38.

L. O. 288/28. Kraków, dnia 9 lutego 1928 r.

Do
Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów Szkolnych w Okręgu — w sprawie korespondencji z Kuratorjum.

Łączenie w jednem sprawozdaniu kilku spraw, które ze względu na treść muszą być załatwiane w Kuratorjum niejednokrotnie przez kilku referentów, a nawet w osobnych wydziałach, utrudnia pracę i powoduje opóźnienie ich merytorycznego załatwienia. Przypominam przeto, że zasadniczo należy przedstawiać każdą sprawę osobnem sprawozdaniem, o ile niema ważnych powodów połączenia kilku spraw w jednem sprawozdaniu.

Jeśli w danej sprawie było już wydane zarządzenie Kuratorjum, należy powołać się na datę i numer tego zarządzenia oraz podać przedmiot sprawy.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* wr.

39.

L. O. 289/28. Kraków, dnia 9 lutego 1928 r.

Do
Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów Szkolnych w Okręgu — w sprawie dodatku ekonomicznego na żonę.

W związku z zarządzeniem z dnia 12 sierpnia 1927 r. L. O. 1275/27, ogłoszonem w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 7 pod poz. 154, zmieniającem poprzednie zarządzenia w sprawie wykładni art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164), dotyczącej odprawy zawiadamiam, że Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem z dnia 10/I 1928 r. L. D. III. 3230/I. zmieniło okólnik z dnia 28/IV 1924 r. Nr. 3768/F/24 (patrz zarządzenie z dnia 12/V 1924 r. L. 822/Prez., ogłoszone w Dz. U. Kuratorjum Nr. 3 poz. 63 z r. 1924) w sprawie wykładni przepisów o dodatku ekonomicznym na żonę, zwolnioną ze służby państwowej za 3 miesięczną odprawą, w tym kierunku, że odprawa, unormowana art. 116 wymienionej ustawy z dnia 17 lutego 1922 r., i odprawa, unormowana art. 44 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1924 Nr. 6 poz. 46), nie podpada pod pojęcie uposażenia względnie zaopatrzenia w rozumieniu art. 4 lit. „a“ ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 116 poz. 924), że zatem funkcjonarjuszowi państwowemu (względnie sędziemu, prokuratorowi, wojskowemu), którego żona przy zwolnieniu ze służby państwowej otrzymała wspomnianą odprawę, — przysługuje prawo do dodatku ekonomicznego na tę żonę już od pierwszego dnia najbliższego miesiąca po dniu jej zwolnienia.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* w. r.

40.

L. I. F. 916/28. Kraków, dnia 3 lutego 1928 r.

Do

wszystkich Inspektorów i Rad Szkolnych Powiatowych — w sprawie dodatku ekonomicznego na żonę.

Ministerstwo WR. i OP. rozporządzeniem z dnia 3 stycznia 1928 r. Nr. I—19565/27 wyjaśniło, że w razie zwolnienia ze służby tymczasowej nauczycielki szkoły powszechnej, żony nauczyciela, przyznać należy temu ostatniemu dodatek ekonomiczny na żonę od pierwszego dnia najbliższego miesiąca po zwolnieniu jej ze służby, o ile niema innych przeszkód, określonych w art. 4 lit. „a" ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924). Przysługująca zwolnionej nauczycielce tymczasowej na podstawie art. 69 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli odprawa nie może być uznana za zaopatrzenie w rozumieniu art. 4 lit. „a" ustawy uposażeniowej.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* w. r.

41

L. II. 1501/28. Kraków, dnia 14 lutego 1928 r.

Do

Dyrekcyj wszystkich gimnazjów państwowych i prywatnych w Okręgu — w sprawie kursu polonistycznego.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że w dniach od 26 do 31 marca b. r. odbędzie się w Krakowie Kurs dokształcający polonistyczny dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących.

Program Kursu polonistycznego:

Dnia 26 marca (poniedziałek)

godz. 10 : Otwarcie Kursu w Uniwersytecie.

„ 10·30: Charakterystyka i wartości poezji Krasińskiego — *prof. U. J. Dr I. Chrzanowski.*

godz. 11·50: Lekcja pokazowa z dyskusją na tle czytanki w kl. III. — *prof. Kropaczek (gimn. św. Jacka).*

„ 16 : Nowe badania historyczne w dziedzinie języka polskiego — *prof. U. J. Dr J. Łoś* (*w sali Kopernika U. J.*).

„ 17 : Współczesna powieść polska — *prof. J. Wiśniowski* (*w sali Kopernika U. J.*).

Dnia 27 marca (wtorek)

godz. 8·55: Lekcja pokazowa z dyskusją na tle czytanki w kl. IV. — *prof. M. Stawarska (w państw. gimn. żeńskiem).*

„ 9·50: Lekcja pokazowa z dyskusją na tle lektury obowiązkowej w kl. V — *prof. J. Piasecki* (*w gimn. IV im. H. Sienkiewicza*).

„ 16 : Z nowszych badań nad dialektologją polską — *prof. U. J. Dr K. Nitsch (w sali Kopernika U. J.).*

„ 17 : Charakterystyka i wartości poezji Krasińskiego — *prof. U. J. Dr I. Chrzanowski* (*w sali Kopernika U. J.*).

Dnia 28 marca (środa)

godz. 8·55: Lekcja pokazowa z dyskusją z zakresu gramatyki jęz. polskiego w kl. I — *prof. Z. Klemensiewicz* (*w gimn. III. im. Króla Sobieskiego*).

godz. 9·50: Lekcja pokazowa z dyskusją z zakresu nauki o języku polskim w kl. V — *prof. Z. Klemensiewicz* (*w. gimn. im. Króla Sobieskiego*).
„ 16 : Dramat polski po Wyspiańskim — *A. E. Balicki (w sali Kopernika U. J.)*.
„ 17 : Charakterystyka i wartości poezji Krasińskiego — *prof. U. J. Dr I. Chrzanowski* (*w sali Kopernika U. J.*).

Dnia 29 marca (czwartek)

godz. 8·55: Przegląd podręczników gramatyki języka polskiego — *prof. P. Jaworek* (*w auli gimn. VIII. ul. Studencka*).
„ 9·50: Lekcja pokazowa z dyskusją z zakresu literatury w kl. VII. — *prof. Dr Fr. Bielak* (*w VIII. gimn. ul. Studencka*).
„ 14·30: Tragedja o polskim Scylurusie z czasów Zygmunta III Wazy, *Jana Jurkowskiego*, w transkrypcji i reżyserji *prof. A. Balickiego*, w wykonaniu młodzieży szkół krakowskich (*w teatrze Bagatela*).
„ 17 : Rzut oka na dzisiejsze językoznawstwo — *prof. U. J. Dr J. Rozwadowski (w sali Kopernika U. J.)*.

Dnia 30 marca (piątek)

godz. 8·30: Teorja ćwiczeń w mówieniu *Dyr. F. K. Okrzański* (*w auli gimn. VIII. ul. Studencka*).
„ 9·50: Lekcja pokazowa z dyskusją z zakresu ćwiczeń w mówieniu w kl. II. — *prof Piękoś* (*w gimn. św. Jacka*).
„ 10·55: Lekcja pokazowa z dyskusją z zakresu ćwiczeń w mówieniu w kl. VII. — *prof. Piękoś* (*w gimn. św. Jacka*).
„ 16 : Charakterystyka i wartości poezji Krasińskiego — *prof. U. J. Dr I. Chrzanowski* (*w sali Kopernika U. J.*).
„ 17 : Dykcja u polonisty — *prof. A. E. Balicki* (*w sali Kopernika U. J.*).

Dnia 31 marca (sobota)

godz. 8·55: Wypracowania piśmienne w języku polskim z dyskusją — *prof. K. Szafrańska* (*w auli gimn. VIII. ul. Studencka*).
godz. 10·55: Przegląd literatury dydaktycznej jęz. polskiego. —*prof. Dr Fr. Bielak* (*w auli gimn. VIII. ul. Studencka*).
„ 12 : Zakończenie Kursu.

Nauczyciele (ki), chcący (e) wziąć udział w Kursie, zgłoszą się do swoich Dyrekcyj, które zgłoszenia te prześlą do Kuratorjum najpóźniej do **dnia 8 marca b. r.**

Dyrekcje wyszczególnią też osoby, reflektujące na pomieszczenie w Krakowie. Wyszukaniem pomieszczenia zajmie się, w porozumieniu z Kuratorjum, Krakowski Okręg T. N. S. W.

Kuratorjum zadecyduje we właściwym czasie o przyjęciu liczby uczestników, która z uwagi na pojemność sal szkolnych, musi mieć pewne ograniczenia. O ile zgłaszający się nie otrzymają odpowiedzi odmownej, to będzie oznaką, że zostali na kurs przyjęci.

Kuratorjum upoważnia Dyrekcje do udzielenia nauczycielom języka polskiego urlopu na ten czas. Pomocy materjalnej Kuratorjum, niestety, udzielić nie może, mimo to zachęca nauczycielstwo do wzięcia udziału w Kursie, mającym na celu wzajemną wymianę myśli, omówienie i ustalenie metod wychowania i kształcenia w związku z podstawowym przedmiotem szkoły narodowej.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: *Przyjemski* wr. Naczelnik Wydziału.

42.

Skład Komisji egzaminacyjnej na Państwowym Wyższym Kursie Nauczycielskim w Krakowie w r. 1928:

Na zasadzie § 29 Statutu Państw. W. K. N. Kuratorjum powołuje do Komisji egzaminacyjnej dla ekternów jako egzaminatorów na r. 1928:

1. dla przedmiotów pedagogicznych:

PP. Chmielakównę Stefanję, naucz. p. sem. naucz. żeń., Dra Filipczyka Władysława, naucz. p. sem. naucz. męsk., Godzińską Klotyldę, naucz. Państw. Kursów Naucz.;

2. dla historji, nauki o Polsce współczesnej i geografji:

Marję Chojnacką, naucz. p. gimn. żeńsk., Dra Adama Kłodzińskiego, prof. gimn. IX, Dra Adama Matuszka, prof. p. gimn. I, Dra Adama Strzeleckiego, naucz. P. K. N., Dra Franciszka Fuchsa, prof. p. gimn. III, Dra Włodzimierza Kubijowicza, prof. p. gimn. IV, Dra Stanisławę Niemcównę, prof. p. gimn. żeńsk.;

3. a) dla języka polskiego:

Piotra Jaworka, prof. p. [gimn. II, Dra Zenona Klemensiewicza, prof. p. gimn. III;

3. b) dla literatury polskiej:

Dra Franciszka Bielaka, prof. p. gimn. VIII, Dra Michała Janika, insp. szkol., Dra Michała Szyszkę, prof. p. gimn. III;

4. dla języka niemieckiego:

Józefa Danka, prof. gimn. V, Ryszarda Goetla, prof. p. gimn. VII, Petelenza, prof. szkoły handlowej.

5. dla języka francuskiego:

Dra Stefanję Borkowską, prof. p. gimn. żeńsk., Józefa Gębkę, prof. p. gimn. VII, Alinę Zborowską, naucz. p. gimn. żeńsk.;

6. dla matematyki i fizyki:

Tadeusza Borowiczkę, prof. p. gimn. VIII, Aleksandra Soleckiego, prof. p. sem. naucz. męsk., Antoniego Krawczyka, prof. p. gimn. I, Jana Sowę, prof. p. gimn. VIII;

7. a) dla przyrody żywej:

Stanisława Smreczyńskiego, prof. gimn. VIII, Adama Dziurzyńskiego, prof. gimn. IV, Józefę Berggrünównę, naucz. p. gimn. żeńsk.;

7. b) dla przyrody martwej:

Wacława Babulskiego, prof. gimn. VIII, Marjana Jalewskiego, prof. p. gimn. VIII, Stanisława Miksteina, prof. p. gimn. VI;

8. dla rysunków i robót ręcznych:

Karola Homolacsa, prof. szkoły przem. art. Henryka Polichta, naucz. P. K. N., Michała Sowińskiego, naucz. p. gimn. VIII, Marję Bothe, naucz. p. sem. naucz. żeńsk., Zofję Rechowiczową, naucz. p. sem. naucz. żeńsk., Stefanję Ligasównę, naucz. p. szkoły zawod.;

9. dla śpiewu i muzyki:

Franciszka Koniora, prof. p. sem. naucz. męsk., Petronelę Matusikównę, naucz. p. gimn. żeńsk.;

10. dla wychowania fizycznego:

Jadwigę Mayównę, naucz. p. sem. naucz. żeńsk., Jadwigę Biernakiewiczową, naucz. p. gimn. żeńsk., Józefa Fignę, prof. p. gimn. III.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. Kupczyński* wr.

43.

Terminy egzaminów na P. W. K. N.

Egzaminy ustne na Państwowym Wyższym Kursie Nauczycielskim w Krakowie dla eksternów rozpoczną się w terminie zimowym 22 lutego b. r., w terminie jesiennym 25 października b. r.

Terminy egzaminów praktycznego i piśmiennego wyznaczy Dyrekcja we własnym zakresie i zawiadomi o nich dopuszczonych kandydatów.

44.

Ruch służbowy.

Kuratorjum.

P. Minister WR. i OP. rozporządzeniem z dnia 31 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 816/28 zamianował z dniem 1 lutego 1928 r. p. Władysława Brydę, dyrektora państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Lublinie, p. o. wizytatora szkół, wizytatorem szkół w V stopniu służbowym w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego;

rozporzędzeniem z dnia 31 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 818/28 zamianował z dniem 1 lutego 1928 r. p. Tomasza Kostucha, inspektora szkolnego w Kielcach, p. o. wizytatora szkół, wizytatorem szkół w V stopniu służbowym w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego;

rozporządzeniem z dnia 31 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 819/28 p. Juljusza Kydryńskiego, kierownika państwowego gimnazjum męskiego w Grudziądzu, p. o. wizytatora szkół, wizytatorem szzkół w V stopniu służbowym w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego;

rozporządzeniem z dnia 31 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 817/28 r. p. Dra Mieczysława Ziemnowicza, profesora państw. gimnazjum IV w Krakowie, p. o. wizytatora szkół, wizytatorem szkół w V stopniu służbowym w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

P. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 4 stycznia 1928 r. Nr. II. 19.042/27 zamianował z ważnością od 1 stycznia 1928 r. p. Rajmunda Bergela nauczycielem tymczasowym państwowego gimnazjum im. M. Kromera w Gorlicach.

Ministerstwo WR. i OP. rozporządzeniem z dnia 12 stycznia 1928 r. Nr. II. 18.003/27 zamianowało z ważnością od dnia 1 września 1927 roku

p. Janinę Gąsiorowską nauczycielką tymczasową państw. gimnazjum im. W. Łukasińskiego w Dąbrowie Górniczej.

Ministerstwo WR. i OP. rozporządzeniem z 12 stycznia 1928 r. Nr. II. 497/28 przeniosło naucz., p. Kazimierza Kusibę, dla dobra szkoły z państw. gimn. im. król. Jadwigi w Pabjanicach z dniem 1 lutego 1928 r. na równorzędne stanowisko do gimnazjum państw. w Gorlicach.

Ministerstwo WR. i OP. rozporządzeniem z 9/1 1928 Nr. II. 19.043/27 przydzieliło p. Klemensa Hammera, profesora państwowego gimnazjum im. kr. Stanisława Leszczyńskiego w Jaśle, do państwowego gimnazjum VII, im. A. Mickiewicza w Krakowie od 1 stycznia 1928 do 31 sierpnia 1928 r.

Ministerstwo WR. i OR. rozp. z 4/I 1928 Nr II. 19.045/27 przydzieliło p. Władysława Struzika, naucz. szkoły powsz. w Kłaju, do służby w państw. gimnazjum I im. K. Brodzińskiego w Tarnowie od dnia 1 grudnia 1927 do 31 sierpnia 1928 r.

Kuratorjum przeniosło w stan spoczynku ks. Ludwika Gawrońskiego, prefekta państw. gimnazjum żeńskiego im Błg. Kingi w Kielcach, z dniem 1 stycznia 1928 r. po 39 latach służby nauczycielskiej.

Kuratorjum przeniosło w stan spoczynku p. Zofję Stankiewiczową, nauczycielkę państwowego gimnazjum im Błg. Kingi w Kielcach, z dniem 1 września 1928 po 23 latach służby nauczycielskiej.

Kuratorjum przeniosło p. Jana Wójcika na własną prośbę ze stanowiska woźnego państwowego gimnazjum im. S. Goszczyńskiego w Nowym Targu na równorzędne stanowisko do gimnazjum I. im. Bartłomieja Nowodworskiego (przedtem św. Anny) w Krakowie od dnia 1 lutego 1928 r.

Szkolnictwo powszechne.

Kuratorjum zamianowało z dniem 1 lutego 1928 r.: p. Wojciecha Burza, stałego nauczyciela 3 kl. publicznej szkoły powszechnej w Błażkowej, powiecie pilzneńskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej;

p. Jana Krawczyka, st. nauczyciela 2 kl. szkoły powszechnej w Gębiczynie, pow. pilzneńskim, stałym kierownikiem 3 kl. szkoły powsz. w Grudny Górnej, pow. pilzneńskim;

p. Józefa Łucarza, st. nauczyciela 5 kl. szkoły powszechnej w Radłowie, pow. brzeskim, stałym kierownikiem 2 kl. szkoły powszechnej w Łoponiu, pow. brzeskim;

p. Czesława Maślińskiego, st. nauczyciela 3-kl. szkoły powsz. w Samborcu, pow. sandomierskim, st. kierownikiem 7-kl. szkoły powsz. w Klimontowie, pow. sandomierskim;

p. Antoniego Nogę, st. nauczyciela 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr 2 w Chmielniku, pow. stopnickim, stałym kierownikiem 7-kl. szkoły powsz. w Przedborzu, pow. koneckim;

p. Kazimierza Nowaka, st. nauczyciela 3 kl. szkoły powsz. w Łysej Górze, pow. brzeskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powsz;

p. Stefana Pyłkę, st. nauczyciela 5-kl. szkoły powsz. w Pacanowie, pow. stopnickim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej;

p. Jana Szwaczkę, st. nauczyciela 7-kl. publ. szkoły powsz. im. H. Sienkiewicza w Kielcach, pow. kieleckim, stałym kierownikiem 7-kl. publ. szkoły powsz. w Sędziszowie, pow. jędrzejowskim;

p. Stanisławę Śliwińską, st. nauczycielkę 7-kl. szkoły powsz. żeńsk. im. Marji Konopnickiej w Wadowicach, pow. wadowickim, stałą kierowniczką 7-kl. szkoły powsz. żeńsk. im. Królowej Jadwigi w Wadowicach;

p. Feliksa Trybułę, st. nauczyciela 3-kl. publicznej szkoły powsz. w Zręczycach, st. kierownikiem tejże szkoły powsz;

p. Stanisława Waligórskiego, st. kierownika 3-kl. szkoły powsz. w Bystrej, pow. bialskim, st. kierownikiem 2-kl. szkoły powsz. w Hecznarowicach, pow. bialskim;

p. Stanisława Zająca, st. nauczyciela 3-kl. szkoły powsz. w Osieku Górnym, pow. bialskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powsz.;

p. Józefa Żarnowskiego, st. nauczyciela 4.kl. publ. szkoły powsz Nr. 2 w Jodłowej, pow. pilzneńskim, st. kierownikiem tejże szkoły powsz.

45.

Wykluczenie ucznia.

Rutyna Jan, urodzony dnia 1 czerwca 1908 r. w Tuszynie, pow. mieleckim, religji rzymsko-katolickiej, były uczeń klasy VI państwowego gimnazjum im. Stanisława Konarskiego w Mielcu, nie może być przyjęty do żadnej szkoły średniej ogólnokształcącej, zawodowej lub seminarjum nauczycielskiego na obszarze Okręgu Szkolnego Krakowskiego, ani też dopuszczony do egzaminu z programu tych szkół bez zezwolenia Kuratorjum.

46.

Konkursy

z terminem czterotygodniowym od daty ukazania się niniejszego Nru Dziennika Urzędowego.

Rada Szkolna Powiatowa w Krakowie ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady kierownika szkoły 2 klasowej powszechnej w Konarach. (2 pokoiki, kuchnia, 535 sążni gruntu).

Należycie udokumentowane podania należy wnosić w drodze służbowej do Rady Szkolnej Powiatowej w Krakowie.

Rada Szkolna Powiatowa w Limanowej ogłasza ponowny konkurs celem stałego obsadzenia posady kierownika 4-klasowej szkoły powszechnej mieszanej w Łukowicy.

W budynku szkolnym jest mieszkanie, brak ogrodu i pola.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić w drodze służbowej do Rady Szkolnej Powiatowej w Limanowej.

Rada Szkolna Powiatowa w Nowym Sączu ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia kierowników szkół:

1. 7-kl. szkoły powsz. męskiej im. A. Mickiewicza w Nowym Sączu, polski język nauczania, budynek szkolny własny, mieszkanie służbowe z 3 pokoi i kuchni, ogrodu i gruntu ornego niema.

2. 7-kl. szkoły mieszanej w Łącku, polski język nauczania, budynek szkolny własny, mieszkanie służbowe zapewnione, ogrodu i gruntu ornego 5 i 1/4 morgi, autobusowa komunikacja ze Starym Sączem.

3. 3-kl. szkoły w Rożnowie (ponowny), mieszkanie służbowe dwupokojowe, ogrodu 1/4 morgi, gruntu brak.

4. 2-kl. szkoły powsz. w Chomranicach, budynek szkolny własny, ogrodu i gruntu ornego 3 i 1/4 morgi.

5. 2-kl. szkoły powsz. w Tyliczu, język ruski nauczania, budynek szkolny własny, mieszkanie służbowe zapewnione, ogrodu i gruntu szkolnego około 8 mórg.

6. 2-kl. szkoły powsz. w Roztoce Brzeziny, budynek szkolny własny, mieszkanie służbowe zapewnione, gruntu ornego 1 morga.

Kompetenci o posady ad 1) i 2), posiadający egzamin wydziałowy lub ukończony N. K. N., będą mieli pierwszeństwo.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem Rady Szkolnej Powiatowej w Nowym Sączu.

47.

Ogłoszenia.

Kuratorjum poleca do bibljotek szkolnych „Pamiętnik Literacki", wydawany przez Tow. Literackie im. A. Mickiewicza.

Cena „Pamiętnika" dla członków Towarzystwa wynosi rocznie 16 zł. Składkę należy uiścić albo osobiście w Bibljotece Jagiellońskiej na ręce Dra Zofji Ciechanowskiej (od godz. 9—12), albo też przesłać pocztą pod adresem: Dr Zofja Ciechanowska, Kraków, ul. Szopena 11.

Kuratorjum zaleca dla młodzieży szkolnej pisemko p. t. „Młodzież Abstynencka". Prenumerata roczna 1 zł. Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Skarbowa L. 2. Nr. tel. 2598.

Komunikat.

Ławy szkolne według typu poleconego przez Ministerstwo wyrabia Szkoła rzemieślniczo-przemysłowa Tow. rzemieślniczego okręgowego w Częstochowie, ul. Kościuszki 21. Cena obecna 60 zł za ławkę dwusiedzeniową, z oddzielnem oparciem dla każdej ławy o 4—7 zł więcej. Warsztaty szkoły przerabiają również gruntownie ławy stare i o błędnej konstrukcji w cenie 30—35 zł od ławy. Przyjmuje się zamówienia tylko dla całej klasy, podobnie i przeróbki, przyczem stare ławy należy przesłać do szkoły.

Ponieważ stwierdzono na miejscu, że ławki są nadzwyczaj solidnie wykonane i odpowiednio wzmocnione, a przytem o przepisanej konstrukcji i wymiarach, Kuratorjum te warsztaty szkolne gorąco poleca.

Na podstawie rozporządzenia Min. WR. i OP. Nr. II. 15.525 z dnia 7 listopada 1927 roku mają opiekunowie klasowi (gospodarze klas) zawiadomić odpowiedzialny nadzór domowy o ujemnych postępach uczniów po skończeniu 1-go i 3-go kwartału.

Odpowiednie druki (Zawiadomienia kwartalne) nabywać można po 3 grosze za sztukę w **„Szkolnicy" w Krakowie, Rynek gł. 29, II p.** Tam nabywać można przybory piśmienne, mapy ścienne, globusy, obrazy do nauki poglądu i podręczniki metodyczne.

Drukarnia „Szkolnicy", Kraków, Grzegórzecka 30 a, pod zarządem Wł. Jarosza.